

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV)
Erken ocukluk Eğitimi (ECE) alanındaki Yaklaşımı ve Deneyimleri

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİM (ECE) HİZMETLERİ YOKSULLARA NASIL YAYGINLAŐTIRILIR?

Alternatif bir model: Kadın ve ocuk Merkezleri

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV)
Bekar Sok., No: 17, 80030, Mueyyetzade
Beyođlu /İstanbul-Turkey
Tel: (0212) 249 07 00, 292 2672-75
Fax: (0212) 249 15 03
E-mail: kedv@tnn.net
www.kedv.org.tr

KADIN EMEĞİNİ DEĞERLENDİRME VAKFI ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİM HİZMETLERİ YAKLAŞIMI

Erken çocuk eğitiminin çocukların ilerdeki yetişkin olarak yaşamındaki önemi ve sosyal ve ekonomik eşitsizliği gidermekteki rolü artık bilinen bir gerçektir. Öte yandan, yine bilindiği gibi bu hizmetlerin toplumun geleceğini yaratan kadınların yoksullukla daha etkili mücadele edebilmeleri ve ekonomik yaşama katılabilmeleri için hayati önemi vardır.

Bilindiği gibi çocuğun sağlıklı gelişimi ve büyümesi için aile vazgeçilmezdir. Ancak, bir Afrika atasözünün dediği gibi "Çocuk yetiştirmek için bir köy gerekir". çocuklar aile-toplum-kültür etkisinde yaşar ve ihtiyaçları en etkili biçimde bu bağlam içerisinde karşılanabilir. Çocuklar sadece ailelerinin değil, toplumun da aktif üyeleridir ve çok daha geniş bir etkileşim ortamında yetişirler. Çocuk eğitimi sadece annenin ve babanın ya da sadece devletin tek başına başarabileceği bir şey değildir. Çocuğun olumlu gelişimi aile, eğiticiler ve içinde yetiştiği ortamda kurulan ilişkiler bütünü ile yakından ilgilidir ve erken çocukluk eğitim hizmetleri bir anlamda çocukların, yetişkinlerin, toplumun, mahallenin ve yaşamımızı düzenleyen tüm politikaların buluşma alanıdır. Bu anlamda çocuk bakım ve eğitim hizmetleri (ECE) ; çocukların, yetişkinlerin, toplumun/mahallenin ve yaşamımızı düzenleyen tüm politikaların buluşma alanıdır. BU anlamda bir "demokrasi formu" ve bir uzlaşma kültürü yaratma potansiyeli vardır. Bu da ECE hizmetleri verilirken ailenin , öncelikle annelerin liderliği öne çıkarılmalı, mahalle desteği ve katılımını ve kentteki tüm karar verenleri bir araya getiren çok sektörlü bir işbirliğini gerektirir. Bu işbirliği ise çocuğaile ve sosyal kültürüyle merkez alan ve birey olarak ihtiyaçlarına cevap veren, aile katılımını öngören, eğitici ve aile arasında uzlaşma arayan ve çocuk /eğitici/ aile/ mahalle/ortam dörtlüsü arasındaki etkileşimi öne çıkaran bir eğitim anlayışını getirecektir. Burada, gerek bu hizmetlerin verilmiş biçimi, gerekse eğitim yaklaşımı üzerine hem çocukların, hem ailelerin ve hem de toplumun ve özellikle kadınların mutlaka söyleyecekleri olmalıdır.

KEDV, bu yaklaşımla, bu hizmetler "özellikle yoksul kadınlara nasıl yaygınlaştırabilir?" ve kadınlar, anneler olarak "Çocuklarımızı nasıl yetiştirmek istiyoruz?, Nasıl bir eğitim?" sorusuyla yola çıkarak, hem hizmet sunumu ve hem de eğitim yaklaşımı açısından mevcut duruma alternatif bir model geliştirmiştir: **Kadın ve Çocuk Merkezleri**. Annelerin/kadınların "doğal eğitimci" rolünü "eğitim" gibi ciddi bir kamusal hizmet alanında liderliğe dönüştüren bu modelde, annelerin liderliğinde ve mahalle katılımı ve başta yerel yönetimler olmak üzere çocukların refahından çıkarı olan toplumun diğer tüm kesimlerinin işbirliğiyle hizmet sunulur. Eğitim yaklaşımı ise, ailesi ve tüm sosyal çevresi ve farklı ihtiyaçlarıyla çocuğu merkez alıp, farklı ihtiyaçları için zengin bir etkileşim ortamı sunmayı ve çocuk, aile, eğitici ve mahalle arasında çoklu bir etkileşim içinde birlikte öğrenme ve keşfetme süreci yaratmayı esas alır. Bu eğitim sürecinde eğitici ise artık "egemen olan" rolünü bırakır ve çocuğun bu çoklu etkileşim sürecinde keşfederek öğrenme sürecine eşlik eden, destek veren kolaylaştırıcı rolünü benimser.

TÜRKİYE'DE ERKEN ÇOCUK BAKIM VE EĞİTİM HİZMETLERİNİN DURUMU

- Ülkemizde 4-6 yaş grubundaki çocuklardan yalnızca %11'i, 5-6 yaş grubundakilerin ise %15'i, 3-5 yaş grubundaki çocukların ise yalnızca %5'i bu hizmetlere ulaşabiliyor.
- Yoksul kesimlerin çocukları büyük çoğunlukla bu hizmetlerden yararlanamıyor
- Çoğunlukla Milli Eğitim Bakanlığı tarafından veriliyor ve denetleniyor.
- Tek bir modele (kurum temelli) dayanıyor ve özellikle ilkokula hazırlık olarak (5-6 yaş) anlaşılıyor.

Mevcut Eğitim Anlayışı :

- Hizmet kalitesinden genellikle fiziksel koşullar ve hijyen anlaşılıyor.
- Eğitim öğretmen temelli ve tek taraflı bir "öğretme" süreci olarak algılanıyor,
- Çocuklar, kendi aileleri ve sosyal çevrelerini yansıtan bir birey değil, homojen bir grup olarak görülüyor.
- Çocuğun keşfederek öğrenmesi için etkileşim ortamı yaratılmıyor.
- Öğretmen "dominant"; yaratıcılığı mevcut olanaklarla sınırlı, aile katılımına izin vermiyor, ailelerin birikim ve yaşam deneyimlerini değersiz buluyor.

ECE Hizmetleri Türkiye'de neden yaygınlaşamıyor?

- Hizmetin doğrudan devlet tarafından verilmesi esas alınıyor, bu hizmete ihtiyaç duyanların potansiyeli dikkate alınmıyor.
- Bu hizmetlerin yoksulluğu azaltmadaki rolü anlaşılmıyor.
- Yoksulluktan en çok kadınlar ve küçük çocuklar etkileniyor, ama her ikisine de yatırımlarda öncelik verilmiyor.
- Yoksullukla mücadele politikalarında, yoksullara hiçbir potansiyeli olmayan pasif "sosyal hizmet" alıcıları gibi davranılıyor, katılımcılık yok.
- ECE mutlak bir uzmanlık alanı olarak görülüyor. "Uzmanlık" mitleştiriliyor, aileler/anneler bu "bilimsel faaliyetin" dışında bırakılıyor.
- Bu anlayışla geliştirilen yönetmelikler bu hizmetlerin yaygınlaştırılmasında en önemli güç olan aile ve toplumun bu alandaki sivil girişimlerini engelliyor.
- Sivil Toplum Kuruluşları sorunun çözümüne yönelik deneyimleri ve yaklaşımlarını politikalara yansıtmakta zorlanıyor.

Türkiye'nin Durumunu Dünya ile Kıyaslırsak:

Türkiye, erken çocukluk bakım ve eğitim hizmetleri alanında dünyadaki tüm orta ve düşük gelirli ülkeler arasında en düşük oranlardan birine sahip; Meksika (%70) Fas (%34), Ürdün (%27) Doğu Avrupa ülkeleri (ort. %50)', Avrupa ülkelerinde ise bu oran %100 lere yaklaşıyor.

Avrupa ülkelerinde ECE Hizmetleri %100'lere nasıl ulaşabiliyor ?

Nisan, 2005'te KEDV tarafından düzenlenen Avrupa ülkelerine yapılan inceleme gezisi'nde, Akademisyenler ve MEB Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından da görülmüştür ki;

- Kamu yönetimi erken çocukluk dönemine yatırımı çok önemli bulunuyor ve yasal olarak her çocuğa "yuva hakkı " verilmiş durumda.
- Bu hizmetlerin yaygınlaşması için Merkezi ve yerel yönetimler artık, doğrudan kendisi hizmet vermek yerine bu hizmetleri vermesi için Sivil Toplum Kuruluşları ve aile girişimlerini/derneklerini finanse ediyor, karşılığında denetliyor.

Böylece;

- Bu hizmetlerin devlete/belediyeye maliyeti azalıyor.
- Ailelerin doğrudan katılımı nedeniyle hizmet ve eğitim kalitesi yükseliyor.
- Kadınların /ailelerin topluma entegrasyonu daha kolay sağlanıyor

KADIN EMEĞİNİ DEĞERLENDİRME VAKFI ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİM HİZMETLERİ ÇALIŞMALARI : ALTERNATİF BİR MODEL : KADIN VE ÇOCUK MERKEZLERİ

KEDV bu anlayışla, 1987'den beri çocuk bakım ve eğitim hizmetleri (3-6 yaş) alanında çalışmaktadır. Geliştirdiği model ; çocuk merkezli eğitim anlayışıyla, kadınların liderliğinde verilen bu hizmetlerin hem yoksulluğun giderilmesinde ve hem de dar gelirli kadınların güçlendirilmesinde önemli bir strateji olduğunu kanıtlamıştır. Bir yandan daha fazla çocuk eğitim olanaklarına kavuşurken bir yandan da kadınlar " çocuk eğitimi" gibi "sosyal olarak "meşru " bir nedenle kamusal alan çıkabilmekte ve verdikleri bu kamu hizmeti nedeniyle yerel yöneticilerle diyaloglarını geliştirmekte ve yerel gündemi etkilemek üzere kolektif deneyim kazanmaktadır.

KEDV bu model kapsamında, "Her Mahalleye Bir Yuva" hedefiyle sürdürdüğü çalışmalarıyla, şimdiye kadar İstanbul, Sakarya, Kocaeli, Düzce, Diyarbakır, Mardin gibi illerde farklı kadın gruplarını kooperatifleştirerek finans, danışmanlık, eğitim desteğiyle Mahalle Yuvaları ya da Oyun Odaları açmalarını sağlamıştır. Sayısı 20'yi geçen merkezlerde her yıl 1000'den fazla kadın ve çocuk yararlanmaktadır. KEDV 'nin yaklaşık 20 yıllık deneyimlerine dayanan bu model , hem çocukların bakım ve eğitim ihtiyacına ve hem de dar gelirli kadınların ise kendi aileleri ve çevrelerinin yaşam koşullarını iyileştirme ve kamusal alanda var olma ihtiyacına çözüm getiren önemli bir alternatif oluşturmaktadır.

Bu modelde, öncelikle bu hizmete ihtiyaç duyan anneler, bir araya gelerek kooperatifleştirilmektedir. Kadınların mahallelerindeki 0-6 yaş çocukların durumlarını ve ihtiyaçlarını analiz etmeleri ve belirledikleri hizmete göre yerel kaynakları mobilize ederek Kadın ve Çocuk Merkezi açmalarını sağlanmaktadır. Bu merkezlerde binanın büyüklüğüne göre ve mahalledeki 0-6yaş çocukların ihtiyaçlarına göre aşağıdaki erken çocuk bakım ve eğitim hizmetleri verilmektedir.

Mahalle Yuvaları: Mahalledeki 3-6 yaş çocuklara tam gün bakım ve eğitim hizmetleri veriliyor. Kız meslek lisesi mezunu öğretmenler profesyonel olarak çalışıyor. Eğitilen anneler idarecilik, yardımcı eğitici ya da yemek ve temizlik işlerinde çalışarak gelir elde ediyorlar.

Oyun Odaları: Eğitilmiş gönüllü annelerin denetiminde ve profesyonel grup lideri eşliğinde 3-6 yaş çocuklar anneleriyle birlikte yarım gün (ya da istedikleri saatlerde) oynayarak öğreniyorlar. Ayrıca, isteyenler oyuncak kütüphanesinden oyuncak ödünç alabiliyorlar.

Mahalle Anneleri : Deneyimli anneler eğiliyor, sertifika veriliyor ve mahalledeki 0-3 yaş çocuk sahibi anneleri evlerinde ziyaret ederek çocukla iletişim ve sağlık konularında onları destekliyorlar. Zaman zaman merkezde bir araya gelerek deneyimlerini paylaşıyorlar.

Çocuklara erken çocuk bakım ve eğitim hizmetleri verilirken diğer yandan anneler için aşağıdaki faaliyetler yürütülmektedir;

- Eğitim oturumları (okuma/yazma, üreme sağlığı ve erken çocuk eğitimi)
- Üretime yönelik beceri kursları, iş kurma desteği ve kredi.
- Yerel yetkililerle diyalog geliştirme

Bu merkezler tümüyle annelerin kurduğu kooperatifler tarafından işletiliyor.

Kız meslek Lisesi mezunları eğitici/grup liderleri olarak çalışıyor. Eğitilen deneyimli anneler idareci, grup lideri yardımcısı, v.s.olarak çalışıp para kazanabiliyor. Bina genellikle belediyeler tarafından sağlanıyor, bazı durumlarda kiralanıyor ve giderleri çoğu durumda aile katkıları ile karşılanıyor, yerel kaynaklarla destekleniyor.

KEDV ise,

Mahalle'deki girişimci kadınların kooperatifleşmelerini sağlıyor, bu birimleri kurmak ve işletmek üzere eğitiyor, bulunan binanın ihtiyaca uygun olarak tefrişine destek veriyor, yönetim ve işletim sistemini kooperatifle birlikte belirliyor, , eğitimcileri (profesyonel eleman) eğitiyor, eğitim programı hazırlıyor, eğitime katılacak anneleri eğitiyor, eğitim faaliyetlerini rutin olarak izliyor gerektiğinde eğitimcilere ve yöneticilere destek veriyor, kooperatifin başka sosyal ve ekonomik faaliyetler yürütmesi için destek veriyor.

MODELİN YARARLARI

Mali olarak sürdürülebilir ve ulaşılabilir.

- Kapasitesi sadece mahalle ihtiyacına uygun olması ve aile/mahalle katılımı nedeniyle kuruluş maliyeti düşüktür (6-15,000 YTL)
- Hesaplarda şeffaflık, ailelerin gönüllü katkıları ve dışardan destek sağlayabilmesi nedeniyle işletme maliyeti düşüktür (çocuk başına maliyeti (1-150 YTL)
- Aileler gelirlerine göre ücret öderler. Diğer kurum/ kuruluşların aynı/maddi katkıları arttıkça aileler daha az ücret öderler. Çok yoksul bölgelerde aileler ücret ödemezler, aynı katkıda bulunurlar. Aile katkısı yıllık giderin %20-%90'ını karşılar.

Geleneksel Mahallelilik Bilincini canlandırır.

- Mahalle halkının ortak sorun çözme pratiği için meşru zemin hazırlar.
- Geleneksel Mahalle dayanışmasını artırır, Mahalleyi çocuklar için güvenli bir ortam haline getirir.
- Çocuk eğitimine ilişkin bilgiler kolayca tüm mahalleye yayılır.
- Mahalle halkı ve yerel yönetimler arasında, sorumluluk paylaşımına dayanan anlamlı diyalog başlar, bir anlamda demokrasiyi güçlendirir.

Aile ve Annelerin Katılımı Nedenyle Hizmet ve Eğitim kalitesi yüksektir.

- Her an merkezde bulunan annelerin denetimi kalite kaygısını sürekli kılar.
- Aile katılımı çocuğun sosyal çevresiyle birlikte birey olarak kabul görmesini sağlar.
- Eğitimciler "egemen olan" değil, çocuklarla eşit bir grup üyesidir, keşfederek öğrenme sürecine eşlik eder, destek verir.
- Çocuk/aile/mahalle/eğitici etkileşimi çocuklar için eğitim sürecini zenginleştirir.

Kadınları /Anneleri Güçlendirir.

- "Sosyal " olarak meşru bir nedenle kamusal alana çıkar, sosyalleşir ve özgüvenlerini geliştirirler.
- Yaşam kalitelerini artıracak yeni bilgilerle buluşurlar, diğer sosyal ve ekonomik fırsatlardan daha fazla yararlanabilirler.
- Doğrudan istihdam olanağına kavuşurlar. 3-6 yaş 2.700.000 çocuk için 20 şer kişilik Mahalle yuvası/ya da Oyun Odası kurulduğunu varsaysak her birinde en az 1-2 kadının profesyonel olarak çalışması durumunda en az 135.000-270.000 kadına iş olanağı sağlayacaktır. Bu yoksul kadınlar için önemli bir istihdam olanağıdır.
- Yerel yetkililerle olumlu diyalog kurmayı öğrenir, diğer öncelikleri için etkileme süreci başlatabilirler, sorumluluk paylaşan ve hesap soran yurttaşlar haline gelebilirler.

MODELİ YAYGINLAŞTIRMADA KEDV UZMANLIĞI

KEDV çalışmaları Yıldız Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi 'nden akademik bir grup tarafından gönüllü olarak çocuklar ve kadınlar üzerindeki etkileri açısından değerlendirilmiş ve yaygınlaştırılmaya değer bulunmuştur. Ayrıca, uluslararası yayınlara konu olan bu modeli yaygınlaştırma amacıyla KEDV çeşitli yayınlar ve el kitapları hazırlamıştır.. KEDV Mahalle Yuvası modeli, 2005 yılında, erken çocuk eğitimi ve gelişimi alanında uluslararası bir yarışmada (MEDCHILD) "En iyi Uygulama"lar arasında seçilmiş ve ödül almıştır.

Basılmış Yayınlar:

Yuva Eğiticisinin El Kitabı

Mahalle Anneliği Programı El Kitabı

Çocuklar ve Yetişkinler İçin Okul Öncesi Eğitimde Atölye El Kitabı

El Kitapları:

Yuvada Bir Yıl; Okul öncesi Eğitim Programı Uygulama Örneği

İlkokula Hazırlık

Girişimci Kadınlar için Yeni bir alan:"Mahalle Yuvası Nasıl Açılır ve Yönetilir"

Anne- Baba Eğitim Kitapçığı

Oyun Odaları Kılavuzu

Kooperatifleşme El Kitabı

Grup Lideri Eğitim Programı

Alan Çalışması ve Yetişkin Eğitimi

Liderlik Eğitimi El Kitabı

Afet Sonrası Gönüllüleri için Erken Çocukluk Bakım ve Eğitim Faaliyetleri El Kitabı

Sivil Girişimler için : Biz Kadınlar Yuva Açarken

Yerel Yönetimler için bir Demokrasi Yatırımı: Mahalle Yuvaları/Oyun Odaları

Özel Sektör için "Sosyal Sorumluluk" yatırım alanı: Mahalle Yuvaları /Oyun Odaları

Yurt Dışında yayınlanmış yayınlar:

Mahallede Müzik Var (Yunanistan,2004)

"Childcare and Women Centers" in 'Engendering Governance and Development , Grassroots Women's Best Practices.(Hindistan,2002)

Working Paper: Self Employment (Bernard Van Leer, 2001)

Video Filmler/CD'ler

KEDV Mahalle Yuvaları (2002)

Kadınlar ve Çocukları/KEDV-Deprem Çalışması 2003

From Caos to development (2003) -Dünya Bankası-BVL

KEDV Deprem Bölgesi Kalkınma Çalışmaları 2002

KEDV MODELİN YAYGINLAŞMASI İÇİN NASIL DESTEK SAĞLIYOR?

ECE hizmetlerinin hem çocukların ve hem de kadınların ve genel olarak toplumun geleceğinin iyileştirilmesindeki ve yoksulluğun giderilmesindeki rolüne inanan ve bu modeli yaygınlaştırmak isteyen belediyeler, valilikler ve kaymakamlıklara, kadın grupları, kuruluşları ve en önemlisi, bu

hizmetlere ihtiyacımız var diyen ve bir araya gelerek hemen yarın harekete geçmek isteyen annelere, KEDV aşağıdaki desteği sağlamaktadır;

1. Çocuk merkezli ve aile ve mahalle katılımlı bu tür merkezler açmaları ve yönetmeleri için gerekli becerileri edindirmek üzere, annelere, eğitimciler ve gönüllülere eğitim veriyor ve eğitim destek materyalleri sağlıyor.
2. Eğitim yaklaşımlarını iyileştirmeleri ve daha da geliştirmeleri ve kaynaklara erişimlerini artırmaları için süreç içinde desteğini devam ettiriyor. Faaliyetleri ve çalışanların performanslarını izliyor, gerektiğinde eğitimi tazeliyor.
3. Birbirlerinden öğrenmeleri için bu alanda tecrübe kazanmış yurt içi ya da dışından benzeri gruplarla buluşturuyor
4. Kuruluş aşamasında ve daha sonra karşılaştıkları acil durumlarda ayni ve nakdi yardım sağlıyor.
5. Faaliyetlerinin görsel ve yazılı olarak belgelenmesine katkıda bulunuyor, yerel idareler veya diğer sektörler tarafından tanınmaları ve Kabul görmeleri için destek veriyor.

MODELİN YAYGINLAŞTIRILMASI İÇİN ....

Mali, kurumsal ve eğitim kalitesi açısından sürdürülebilir bu model, hem diğer Avrupa örneklerinde olduğu gibi ülkemizde de ECE hizmetlerini yoksullara yaygınlaştırılması ve hem de kadınların güçlenmesi açısından çok önemli bir seçenek oluşturmaktadır. Üstelik, MEB ya da Belediye gibi bir başka kurumun 40 çocuk kapasiteli bir ANA sınıf açmak ve işletmek için harcayacağı para ile bu modelle 120 çocuğa hizmet verilebilecektir.

MEB/Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü'nün yıllık bütçesinin (yaklaşık 42 trilyon TL) yalnızca %10'unun bu tür merkezlerin yaygınlaştırılması için kullanılması durumunda bu hizmetlerden yararlanan çocukların sayısı neredeyse 3 katı artacaktır.

Üstelik;

- Çocuklar daha iyi ve kaliteli eğitim almış olacaklar.
- Daha fazla anne/kadın kamusal alana çıkarak yaşam kalitelerini iyileştirme becerileri edinecek. Ayrıca, 7 milyona yakın 0-6yaş çocuk sayısı olduğunu düşünürsek, bu tür yuvalarla başka türlü iş piyasasına giremeyen, düşük eğitimli 200.000 kadına gelir elde imkanı doğacak.
- Esneklik, gönüllülük ve katılımcılık nedeniyle küçük yatırımlarla ihtiyaca bağlı olarak ECE hizmetleri çeşitlendirilebilecek (hafta sonu aile/çocuk oyun grupları, oyuncak kütüphaneleri, Mahalle Anneliği, v.s.) ve daha fazla çocuğa ulaşılacak,
- BU hizmetler etrafında, insanların yerel yöneticilerle diyaloglarını iyileştirmeleri için katılım platformu yaratılmış olacak, demokrasi gelişecek.

Ancak bu modelin yaygınlaşabilmesi için kamu politikalarında değişikliğe ihtiyaç vardır:

1) Belediyeler ya da Milli Eğitim Bakanlığı Mahalle Yuvası ya da Oyun Odası açmak isteyen, kar amacı gütmeyen bir kurumsal kimliğe sahip anne girişimleri, STKlara, bu tür merkezleri hizmete açmaları durumunda finans desteği vermelidir. Bunu iki şekilde yapılabilir; a) Tıpkı özel okullar ya da özürlü çocuklar için açılan Rehabilitasyon Merkezleri gibi, çocuk başına belli bir ücret ödenebilir. b) Bu tür yuvalara usta eğitici kadrosundan öğretmen atayabilir. MEB bünyesinden her 15 çocuk için 1 Kız Meslek Lisesi mezunu usta eğitici atanabilir. Aileler, geri kalan giderleri için doğrudan ya da dolaylı kaynak yaratmakla yükümlü olmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı ilgili

birimleriyle bunları mali, eğitim kalitesi ve hijyen açısından denetlemelidir. Böylece, aile ve STKların katılımıyla bu hizmetler Bakanlığa çok ucuza mal olacak ve hızla yaygınlaşabilecektir.

2) Bu hizmetlerde kalite "gösterişli bina" ya da "çalışanların yüksek eğitimi" ile garantilenemez. Kalite garantisi, "aile katılımı " ile yakından ilişkilidir. Oysa, mevcut yönetmeliklerde bina ve personel standartları çok yüksektir. Bu kriterlere göre yoksul semtlerde bina bulmak imkansızdır. Ayrıca, "yüksek standart"ta personelin talep ettiği yüksek ücretler maliyeti artırarak ailelerin ödeme gününü aşmaktadır. Oysa, Kız Meslek Lisesi, Çocuk Gelişimi mezunları eğitici olarak hem uygulamada becerileri yüksek ve hem de genellikle alt-orta gelirli ailelerin çocukları olarak bu merkezlerde çalışmaları durumunda istihdam olanağına kavuşmuş olacaklar. Öte yandan, yönetmeliklerde belirtilen "ilgili üniversite mezunu" yönetici kriteri gerçekte beklenen performansı getirmemektedir. Yöneticinin rolü eğitimleri ne olursa olsun, uygulamada pedagojik ya da eğitim katkısından çok idari işler (organizasyon, kayıt tutma, raporlama, bütçe v.s.) ile sınırlı kaldığı bilinmektedir ki bu da deneyimli bir anne tarafından çok daha başarılı bir biçimde yerine getirilmektedir. Özetle, ihtiyaç ve mevcut olanaklara göre geliştirilen Mahalle Yuvaları ve Oyun odaları ve bunlara uygun mekan ve personel kriterlerini kapsayacak biçimde yönetmelik değişikliği gerekmektedir.